

Vit eiga ongantið at gloyma ragnarokið 1939/40 - 1945, er boðskapurin í leikmyndini "Bardagabørn", Góð ráð? Ella góðvarni?

"Bardagabørn" er ein góð tíðar- og samfelagslýsing, ikki keðiliga objektiv, ein leikmynd, sum skráin sigur.

Sum dramatiskt verk, sjónleikur, eru "Bardagabørn" veik. Høvundurin fær ov lítið burtur úr persónunum.

Leikstjórnin er professionell og í Stranda Sjonleikarfelag eru fólk, sum hava ríkar gávur at spæla sjónleik.

Vit spáa, at "Bardagabørn" gerast væl umtókt og savna nógvar áskoðarar - og áhoyrarar, tí sangurin og lögini í leikmyndini eru framúr góð.

Næstu sýningar verða í dag og í morgin kl. 17.00 í Bygdarhúsinum á Strøndum.

Handilin er miðdepilin í bygðini. Her hittast fólk, børn og vaksin, og tosa um kríggið. Frá vinstri: Niklái (Simun E. Rasmussen), Malan (Karin Joensen), Mikal, keypmaðurin, (Ingálvur Hansen) og Orri (Magni Thomsen).

Myndir: Kalmar

IKKI GLOYMA

Stranda Sjonleikarfelag
BARDAGABØRN
eftir Marionnu Debes Dahl.
Leikstjóri: Birita Mohr.
Leikarar: Magni Thomsen, Karin Joensen, Sólgerð Johansen, Ingálvur Hansen, Simun E. Rasmussen, Simun P. Frederiksberg og onnur.
Pallur: Regin Patursson og leikararnir.
Ljós: Niels Nielsen og Jógvan Atli Johansen.
Ljód: Kári í Garði.
Tónleikari: Andráss Danielsen.
Fyrsta framførsla í Bygdarhúsinum á Strøndum 14. mars 1990.

Apríl 1940. Annar heimsbardagi kemur til Føroya. Fimm hendingarikastu ár í søgu klettanna. Ongi onnur ár eru so gjølla og so ofta viðgjørd. Og nú er ein nýggj alda á veg, fimti ár eru liðin.

Vit mugu ikki sleppa at gloyma, tí so kann søgan endurtaka seg. Møsn! Sjálvandi endurtekur søgan

seg. Tað hevur hon altíð gjørt. Og hóast vit hoyra um annan heimsbardaga, um ræðuleikarnar, hvønn einasta dag, eru vit eins púra óvård móti tí triðja.

Tað er góðvarni at billa sær sjálvum og øðrum inn, at menniskjan lærir av mistøkum sínum. Kríggj hevur verið hvønn einasta dag, síðani annar heimsbardagi endaði, og verður til tað eydnast okkum ella teimum, sum koma aftaná okkum, at sorla hesa klótuna.

So, eg kann ikki taka undir við boðskapinum hjá Marionnu Debes Dahl í leikmyndini "Bardagabørn", sum Stranda Sjonleikarfelag nú er farið at sýna. Øll eru so glað, tá bardagin er lokin. Hava tey longu gloymt alt tað ringa, spyr Malan (Karin Joensen). Hon er ikki glað, hon hevur ikki gloymt. Hon hevur ikki frætt frá Sinklari (Petur Joensen), hermanninum. Helst er hann deyður, fallin í krígunum.

Nei, sjálvandi skulu vit ikki gloyma, er niðurstøðan í leikinum. Hvi ikki? Hvat skulu vit brúka hesi

minni til? Føroyar eru framvegis hersettar. Føroyar eru framvegis bumbumál. Føroyar eru framvegis skansi í Atlantshavi.

KRÍGGIÐ KOM VIÐ POSTBÁTINUM

Á Strøndum eru í vár fimti ár síðani, fyrstu bretsku hermenninir komu við postbátinum. Og í heyst eru tíggu ár, síðani sjónleikarlagið varð

stovnað. Strandingar avgjördu at minnst hesar hendingar í bygdarsøguni við sjónleiki um krígsárin á Strøndum.

Marianna Debes Dahl hevur skrivað leikmyndina "Bardagabørn". Hóast leikmyndin í stóran mun lýsir, hvussu kríggjð fór við børnunum og teimum ungu, haldi eg ikki heitið, "Bardagabørn", er heppið. Tað kann misskiljast:

Niklái stingur í sekkin. Dóttirin, Sigga (Sólgerð Johansen), bønar og biður hann um ikki at fara. Konan, Nina (Marion Johansen), noyðist tigandi at góðtaka lagnuna.

Men lívið heldur fram. Tá Niklái er farin úr hesi verð, kemur dóttir hansara í hana.

børnini berjast ikki. Tey eru offur og áskoðarar. Harafturat er orðið ov ramligt til leikmyndina. Fyrstu ferð, eg hoyrði tað, helt eg tað stava frá onkrari sjónvarpssending um kriminell gøtubørn í New York ella øðrum stórbýi.

Dagbókin hjá gentuni Siggu (Sólgerð Johansen) er tíðarfestingin í leikmyndini. Hon byrjar í apríl 1940 og endar í juni 1945. Sólgerð Johansen spælir Siggu sera væl. Hon hevur allar smágentulótirnar, fjákið í víðrákinum, dramatískt sterk í mótburðinum, tá pápin fer avstað.

Sjónleikaragávur hevur eisini Karin Joensen, sum er Malan. Hálvaksna gentan/unga kvinnan, sum verður skotin í hermanninum Sinklari, og fær beiggja sín, Kolbjørn (Simun P. Frederiksberg), at læra seg nøkur ensk orð, "love" og "to love". Myndin, har tey bæði systkinini sita við køksbordid, er tann besta í "Bardagabørnum", haldi eg. Hann nevnr ensk orð, hon tekur tey uppattur. Hann nevnr "war"

(kríggj), hon sigur orðið og verður so hugsanarsom - drongurin, hon er skotin í, er jú hermaður. So spyr hon knappliga, hvussu kærleiki eitur á enskum. Hóast stutt og einføld, er henda myndin ótrúliga góð og ektad.

ALLAR SNILDIR

"Bardagabørn" er ikki nøkur objektiv frágreiðing um gott og ilt krígsárin. Høvundurin leggur síni sjónarmið og sínar hugsanir í leikmyndina. Her, vald og kríggj eiga ongi ørindi her hjá okkum, hava bara ófrættir við sær: menn og unglingar noyðast út millum minur og kavbátar, tí samfelagið hevur onki annað arbeiði at bjóða teimum, reiðarin fær duplutt so nógv fyri hvørja last sum øll manningin, dreingirnir fáa sukurlátu og mennirnir brennivín frá hermonnum fyrri neyðsynjarvørur. Tann óhugnaliga gassmaskan til nýfðingin ímyndar allar ræðuleikarnar.

Symbolikkurin er greiður: pápin ferst av krígsávum, dóttirin er fødd eftir deyða hansara og, tá systkinini